

The logo for SORAPS features the word "SORAPS" in a bold, sans-serif font. The letters "S", "O", "R", and "A" are white, while "P", "S", and "P" are orange. The text is set against a dark blue rectangular background. To the left of this background is a vertical bar with an orange top half and a dark blue bottom half. To the right is a horizontal bar with an orange top half and a dark blue bottom half.

SORAPS

Study of religions
against prejudices
and stereotypes

Fundamentalisme i kristendommen

Intellektuelt Output 2, Unit V

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Version No.	Author, institution	Date/Last Update
3	Renaud Rochette, Institut européen en sciences des religions – Ecole Pratique des Hautes Etudes, PSL Chrystal Vanel, post-doctoral researcher –	15/09/2018

Protestantisk fundamentalisme og katolsk fundamentalisme

Begreberne "fundamentalisme" og "traditionalist" henviser til specifikke former for kristen radikalisme i protestantiske og romersk-katolske sammenhænge.

Begrebet "integralister" i den romersk-katolske kontekst refererede først til katolikker, der ønskede at underordne staten til katolske moralske principper og var imod ideen om et samfund styret af verdslige værdier. Siden det andet vaticanerkoncil, der åbner katolicismen for modernitet, blev integralismen ikke længere støttet af katolske myndigheder, men blev godkendt af en ny gruppe kaldet "traditionalister", der hævder at være tro mod en romersk-katolsk tradition, som de argumenterer for, ikke kan ændre sig. Derfor holder de stadig fast i den latinske masse.

Begrebet "fundamentalisme" optrådte først blandt amerikanske protestanter i begyndelsen af det 20. århundrede som en reaktion mod teologisk modernisme; fundamentalisterne har til hensigt at gå tilbage til det, de argumenterer for, er kristendommens fundamentale, herunder en bogstavelig læsning af Bibelen, der fører dem til at modsætte sig moderne videnskab og teologi og dermed deres modstand mod evolutionsteorien.

Katolsk traditionalisme og protestantisk fundamentalisme er derfor reaktioner på den politiske og teologiske moderniteter, og som reaktioner på modernitet er de også modernitetsprodukter: Traditionelle katolikker og fundamentalistiske protestanter taler for en moralsk, doktrinær og liturgisk orden, som de hævder, ikke bør ændres gennem tilpasning til modernitet. Da de taler for en konservativ moralsk orden, kan traditionelle katolikker og fundamentalistiske protestanter være noget aktive i den liberale demokratiske pluralistiske politiske arena og tale for traditionelle familieværdier, samtidig med at man modsætter sig homo-ægteskab og abort. Inden for deres egne religiøse traditioner - katolicisme eller protestantisme – adskiller de traditionelle katolikker og fundamentalistiske protestanter sig fra deres separatisme og deres modstand mod økumeni.

Relaterede digitale moduler

- [Kristne kirker og den moderne verden](#)
- [Det andet vaticanerkoncil og økumeni](#)
- [Kristen fundamentalisme i Amerika](#)

Kilde 1a

Katolsk traditionalisme: Ærkebiskop Marcel Lefebvres deklARATION fra 1974

Modstandere af reformerne af det andet Vatikanerkoncil samledes om den franske ærkebiskop Marcel Lefebvre (1905-1991), som grundlægger Society of Saint Pius X i 1970. I sit manifest, der blev offentliggjort den 21. november 1974, gav ærkebiskop Lefebvre sit traditionelle synspunkt, afskedige "liberalisme" og "modernisme" og andre nyskabelser, der blev bragt til af det andet Vatikanerkoncil: "Novus Ordo Missae", "New Catechism", "New Priesthood", "New Seminars." Ærkebisp Lefebvre hævder, at disse nyheder er i modsætning til "Eternal Rome", der argumenterer for, at katolsk tradition er overlegen til kirkens hierarki. Den 30. juni 1988 ordinerede ærkebiskop Lefebvre traditionalistiske biskopper, der optrådte i modsætning til pavens autoritet, hvilket førte til en splittelse mellem Rom og Society of Saint Pius X.

"Vi holder fast med hele vores hjerte og med hele vores sjæl til det katolske Rom, Guardian of the Catholic Faith og til de traditioner, der er nødvendige for at bevare denne tro, til Eternal Rome, visdom og sandhedens elskerinde.

Vi nægter på den anden side og har altid nægtet at følge de neo-modernistiske og neo-protestantiske tendenser i Rom, som klart fremgik af det andet Vatikanerkoncil og efter koncilet i alle de reformer, der blev udstedt af den.

Alle disse reformer har faktisk bidraget og bidrager fortsat til Kirkens ødelæggelse, til præstedømmets ødelæggelse, til afskaffelsen af ofringen af massen og af sakramenterne, til det religiøse livs forsvinden, til en naturalist og Teilhardiansk undervisning på universiteter, seminarer og kateketiske; en lære afledt af liberalisme og protestantisme, mange gange fordømt af kirkens højtidelige magisterium.

Ingen myndighed, ikke engang den højeste i hierarkiet, kan tvinge os til at opgive eller formindske vores katolske tro, så tydeligt udtrykt og bebudet af Kirkens magisterium i nitten århundreder.

... Novus Ordo Missae svarer til en ny katekismus, et nyt præstedømme, nye seminarer, en karismatisk pinsekirke - alle ting modsatte ortodoksi og Kirkens flerårige undervisning. ... Vi holder fast på alt, hvad der er blevet troet og praktiseret i troen, moralen, liturgien, katekesens undervisning, præstens dannelse og Kirkens institution, af hele tiden kirken. til alle disse ting som kodificeret i de bøger, der så dagen før den modernistiske indflydelse fra Rådet. Dette skal vi gøre indtil det tidspunkt, at traditionens sande lys opløser mørket, der dækker det evige Roms himmel."

Kilde: <https://ssp.org/en/1974-declaration-of-archbishop-lefebvre>

Kilde 1b

The Civitas Movement: et traditionelt katolsk politisk parti mod det moderne samfund

The Civitas Movement ("Civile Civitas") er et fransk politisk parti, der fremmer den "katolske by". Civitas politiske dagsorden har til formål at gå væk fra moderniteternes fremskridt, og som sådan er Civitas Movement en stærk modstander af fransk laïcité og ønsker at indføre en radikal katolsk etik (gennem ophævelse af love, der muliggør abort og homoægteskab) og forbyde "hemmelige samfund" som frimureri.

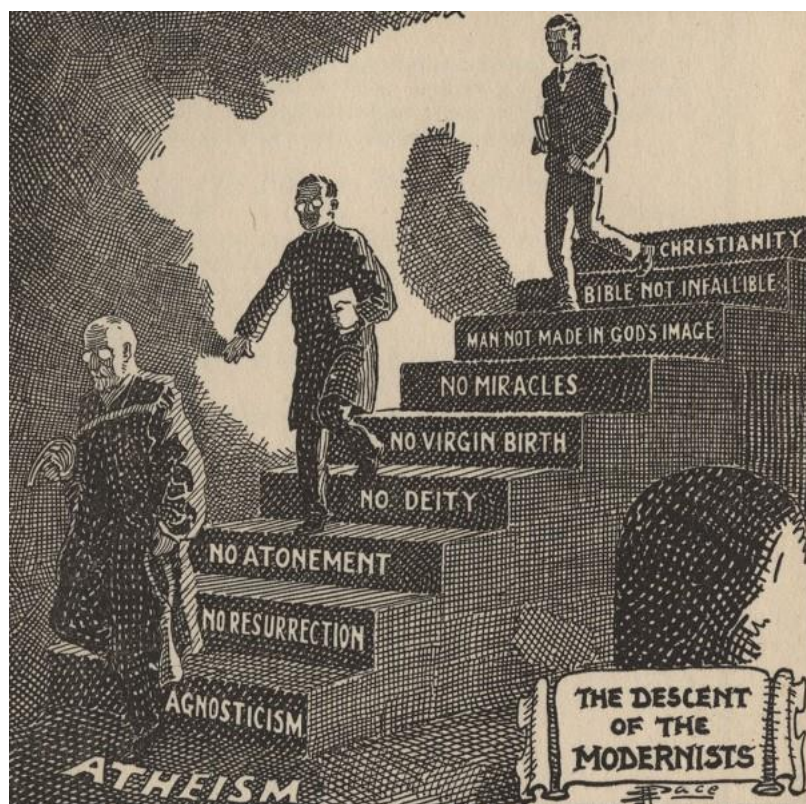

[Kilde: Institut Civitas](http://www.francejeunessecivitas.com)

Kilde 2a

Protestantisk fundamentalisme: En reaktion på teologisk modernisme

Som reaktion mod teologisk modernisme genopretter protestantisk fundamentalisme på en bogstavelig måde doktriner, der betragtes som "fundamentale": Bibelens ufejlbarlighed; skabelsen af mennesket i Guds billede; jomfruens fødsel; Guds eksistens; den substitutionelle forsoning ved Jesu Kristi; opstandelsen. EJ Tempos tegneserie (nedenfor) formidler ideen om, at når modernister ikke overholder disse doktriner, går de ned ad agnosticisens og ateismens vej. E. J. Pace's tegneserie blev udgivet i en bog skrevet af William Jennings Bryan, en amerikansk politiker, der advokerede mod undervisning i evolutionsteori i skolen.

Tegneserie fra E.J. Tempo (fra bogen *Shall Christianity Remain Christian? Seven Questions in Dispute*, 1922, forfattet af William Jennings Bryan)

Kilde: <https://www.history.pcusa.org/blog/2015/06/william-jenningsbryan-and-scopes-monkey-trial>

Kilde 2b

Protestantisk fundamentalisme. The Estboro Babtist Church: En bogstavelig bibelsk homofobi

Westboro Baptist Church er en del af en religiøs fundamentalisme, der udviser ekstrem homofobi (skiltet til venstre: "Homoer er værdige ... til død - Rom 1:32; skiltet til højre: " Gud hader stadig homoer"). Denne radikale homofobi afspejler den ultrakonservative seksuelle etik og er baseret på en bogstavelig forståelse af Bibelen, der reagerer mod viden erhvervet gennem moderne historisk kritik, som har tendens til at sætte religiøse tekster i deres sammenhæng gennem historiske, samfundsmæssige og filosofiske videnskaber.

[Kilde](#)